

МИЗИЯ

ДВУСЕДМИЧЕНЪ ЛИСТЪ

АБОНАМЕНТЪ ПОЛУГОДИШЕНЪ 20 ЛВ.

ЗА ОБЯВИ СЕ ПЛАЩА:

Първа публикация на см.² 1:20 лв.
Всѣка слѣдваща на см.² 1— лв.

ОТДѢЛЕНЪ БРОЙ 2 ЛВ.

Всичко се изпраща:
Редакция „МИЗИЯ“ — Плѣвень.

Година 1, брой 2.

Редактира комитетъ

Плѣвень, 22 априль 1922 год.

КЪМЪ ИНТЕЛИГЕНЦИЯТА

Участието на всичкитѣ членове на едно общество въ изграждането и организирането на по-слѣдното е необходимо, но то трѣбва да изгуби характера на стихийността и не трѣбва да бѣде подтиквано отъ чисто емоционални или чувствени пориви.

Обществениятъ организъмъ ще се развива и разцѣвява все повече къмъ сложнитѣ нужди на индивидитѣ, които единствени могатъ да бѣдятъ обектъ на обществената организация. Организацията е на лице, когато се извършва напълно съзнателно, т. е., когато става подъ ръководството на просвѣтления творчески разумъ.

Подемътъ на човѣчеството и издигането на неговото жизнено ниво е ставало чрѣзъ развитието на духовната и материална култура, която е, безъ съмнѣние, плодъ на творческия гений на разума, инпулсиранъ отъ осезаемитѣ нужди и укрѣпванъ отъ твърдата воля. Общественията организация, тъй необходима въ хода на човѣчеството къмъ напредъкъ, ще добие най-съвършения си видъ тогава, когато тя се извършва подъ ръководството на високия интелектъ. Тая истина, очевидна за съвършения културенъ човѣкъ, по едно фатално стечение на обстоятелствата, е бивала забравяна отъ народнитѣ маси, които сж се издигали въ извѣстни моменти за да станатъ господари на положението.

Най-демократичното направление въ надвечерието на великата французка революция е било проникнато съ извѣстна културна реакция, типиченъ прѣдставителъ на която е Русо, съ неговата идеализация на селската самобитност, съ неговитѣ отрицателни отговори на въпроса, какво сж допринесли знанията за напредъка на човѣчеството. Прѣзъ течение на самата революция тази културна реакция била проявена още по-силно отъ ония якобинци, които тъкмо въ момента, когато сж провъзгласявали култа на разума, сж обезглавили великия Лавуазие, защото „революцията нѣмала нужда отъ учени“.

Гнѣвътъ на подигнатитѣ, но озлобени отъ вѣковни страдания руски работни маси, се изля въ голѣма степенъ върху най-просвѣтената частъ на руската интелигенция.

Почти на подобно явление сме свидѣтели и въ нашата страна.

Войната раздруса до дѣно спокойното културно-икономическо развитие на народа. Реакцията и ненавистьта къмъ интелигенцията у насъ се понесе съ стихийность. Най-първо въ селата, които още отъ момента, когато маситѣ въ тѣхъ започнаха да се окопиратъ и да правятъ опитъ, да се обосо-

СПОМНИ СИ ТИ!

Изъ Алфредъ дѣе Мюсѣ.

Спомни си — боязливата зора,
кога на слънцето разкрива златни двери,
кога вълшебна нощъ срѣдъ глухата гора
подъ тъмния вуаль замислена трепери,
когато отъ възторгъ гърди тупятъ,
кога за сладъкъ сънъ мечтитѣ ни зоватъ —
послушай, какъ единичкъ гласъ шепти
срѣдъ диви, горски самоти:

„Спомни си ти!“

Спомни си ти! — Ще дойде нѣвга день,
кога за винаги ще бѣдемъ раздѣлени,
когато въ скръбъ, въ изгнание очужденъ
за тебъ сърцето ми разкъсано ще стене;
мисли за мойта скръбъ, за сѣтното прощане
за любовта, що никога не ще прѣстане —
докато моето сърце тупти,
то винаги ще ти шепти:

„Спомни си ти!“

Спомни си — подъ студената земя,
кога сърцето ми за сѣвга ще изстинѣ,
и върху гроба ми срѣдъ нощната тъма
ще цѣвне цвѣтъ самотенъ катъ въ пустиня.
Не ще те виждамъ вече, но моятъ скръбенъ духъ
надъ тебе ще витай катъ призракъ глухъ —
послушай, какъ единичкъ гласъ шепти,
въ нощта какъ вихрьтъ пици:

„Спомни си ти!“

К. М. Скопаконъ

бятъ като самостоенъ факторъ въ държавата, се нахвърлиха най-остро и безогледно прѣди всичко върху цѣлата интелигенция отъ градоветѣ, като я смѣсваха съ отговорнитѣ фактори на управлението.

Колкото и да сж обясними тѣзи факти отъ гледището на исторически сложнитѣ се обстоятелства, тѣ не оправдаватъ ония, които сж застанали на чело на управлението, а още по-малко не-реагирането на интелигентнитѣ маси, които нехайно пасуватъ, разединени и затворени въ себе си, безъ да даватъ нужния отпоръ срѣщу домогванията на невѣжата демагогия.

Повикътъ за сплотяване на интелигенцията, който днесъ се надига отъ всички страни, трѣбва да намѣри отгласъ въ цѣлото здравомислящо гражданство у насъ. Когато интелигенцията при изпълнението на своя общественъ дългъ се абстрахира

отъ личния и груповъ егоизъмъ, когато се проникне отъ вишитѣ чувства на справедливостъ и колективизъмъ, тогава тя не ще става жертва на отмъщението на страдащитѣ маси, а напротивъ ще имъ помогне да се избавятъ отъ своето мизерно състояние.

Прѣдъ мене е новоизлѣзлия листъ „Мизия“, едно скромно и желано начало, което иде да групира малкитѣ сили въ града ни, за да даде живѣ тонъ на издигашия се въ културно и икономично отношение Плѣвентъ. Това реализирано начало трѣбва да се подеме отъ цѣлата наша интелигенция.

Б. Н. Любомировъ

СВѢТОВНАТА ИКОНОМИЧЕСКА КРИЗА

Великата общоевропейска война, чието голѣмо значение още не достатъчно и мжно се схваща отъ мнозина, бѣше не само най-колосалната воена борба, каквато историята не помни, но тя бѣ борба за икономическо надмощие, разрушаваща изъ основи установеното прѣзъ миналия вѣкъ стопанско-икономическо равновѣсие. Всичкитѣ икономически закони не само, че не бѣха унищожени, но нѣкои отъ тѣхъ бидоха потвърдени по най-осезателенъ начинъ. Обаче, тѣхното приложение и дѣйствие бѣше смутено и затруднено отъ непрѣдвидени обстоятелства и фактори отъ психологическо и материално естество. Мнозина вѣрваха, че веднажъ войната свършена, много бърже ще се възстанови нарушената хармония въ стопанско-икономическия животъ на държавитѣ. Три години отъ примирието изтекоха, а войната още продължава: тя се прѣвърна въ остра икономическа криза. — Изучаването дълбокиятъ промѣни, които се извършиха въ стопанско-икономическия животъ на европейскитѣ държави, е една доста трудна и деликатна задача. Тя не се отдава всѣкому. Обаче, има много прости истини и факти, които като имаме прѣдъ видъ, лесно ще схванемъ значението на днешната криза.

Прѣди всичко голѣма и коренна промѣна се извърши въ производството, което въ голѣма степенъ бѣше пригодно, повече или по-малко, за военни цѣли. Едва ли за нѣколко мѣсеца или години това производство ще може да се приспособи за съвсѣмъ други цѣли и човѣшки нужди. Вънъ отъ това, поради непосилнитѣ и продължителни усилия прѣзъ войната, срѣдъ работния свѣтъ се чувствуваше изтощение и разслабеностъ.

И въ сжщото врѣме, когато производството намалѣваше, консумацията се засилваше и достигна до разточителство. Липсата на сурови материали и разстроениитѣ съобщителни срѣдства прѣдизвикаха повишение на цѣнитѣ и наемния трудъ. И, понеже трѣбваше да се намѣрятъ на всѣка цѣна платежни срѣдства, дойде се до едно такова дълбоко монетно безредие, че просто никой не знае положително какъ ще се излѣзе отъ това положение.

Замѣната на металическата монета съ книжна оюза въздѣйствие върху икономическия животъ на европейскитѣ държави. Книжната пара е само символъ. Тя има стойностъ само, ако е гарантирана съ метална наличностъ — злато или сребро.

А прѣзъ войната държавнитѣ печатници денонощно фабрикуваха милиарди . . . банкноти!

Тия неестествени „потоци“ отъ банкноти прѣдизвикаха до голѣма степенъ силно повишение

въ цѣнитѣ на стокитѣ и труда. Колосалнитѣ военни доставки, които Америка правѣше на воюващитѣ, централизираха тамъ 40% отъ всичкото злато въ свѣта; заедно съ това, обѣдняването и даже изчезването отъ международния пазаръ на цѣли народи, които бѣха нѣкога голѣми консуматори и производители, като Австрия и Русия, и, най-сетнѣ, насила поетото отъ нашата бивша съюзница Германия задължение, да търси гигантски суми за репарационнитѣ си платежи, суми, въ наличностъ съ каквито тя не разполага, а ще трѣбва да си набави, като разстрои цѣлия международенъ камбионентъ пазаръ. Ето тритѣ най-важни споредъ насъ фактори, които дѣйствуватъ непрекъснато и причиняватъ днешния стопански хаосъ.

Ако тия сжществени причини на злото продължаватъ да дѣйствуватъ съ сжщата сила и темпъ, както до сега, всѣка частична мѣрка е осждена прѣдварително на несполука.

Необходимо е международно сътрудничество, което единствено ще може да въздѣйствува върху причинитѣ на страшната криза.

Засилването на производството, възстановяването на оживената отъ прѣди войната търговска обмѣна, възвръщането на Русия върху свѣтовния пазаръ безспорно ще окажатъ благотворно влияние върху стопанския животъ на свѣта.

Ако хората биха могли да намалѣтъ консумацията си, която отъ петдесетъ години сж удвоили, много скоро би се дошло до едно задоволително положение. За нещастие, мжно е да се иска отъ свърѣмения човѣкъ, независимо на кой общественъ слой принадлежи, да се съгласи да живѣе оня животъ, който нашитѣ бащи и дѣди сж живѣли прѣди 40 години. Като че ли свѣтътъ е избѣрзалъ, нѣкакъ си, въ своя развой, като че ли той е прѣкомѣрно увеличилъ нуждитѣ си . . . Обаче, щастieto е нѣщо относително и се състои отъ редица малки или голѣми удоволствия. А днесъ голѣми, много голѣми, икономии сж необходими за да се дойде до онова желано заздравяване, къмъ което се стремятъ въ всѣко отношение всички държави. Войната бѣше не само едно голѣмо изпитание, но тя трѣбва да послужи на държавитѣ като възпитателъ. Цѣлъ свѣтъ днесъ страда отъ дълбоко проникналата въ организма му болѣстъ, затова и заздравяването ще бжде по необходимостъ продължително.

Но, не трѣбва да бждемъ голѣми песимисти. Ние се намираме на единъ завой на свѣтовната история. Человѣчеството е въ началото на една нова ера, ера на изпитания безъ съмнѣние, но която ще бжде сжщо и периодъ на благоденствие за него, ако то е разбрало, че труда е основата на всичко въ свѣта.

Хр. Цоневъ

ПРОЛѢТНАТА ФЛОРА ВЪ КАЙЛЪКА

Изобщо взето, българската флора не прѣдставлява отъ себе си една самостоятелна област. Тя е тѣсно свързана съ флората на съседнитѣ страни и благодарение на Стара-Планина се раздѣля на два характерни отдѣла — юженъ и сѣверенъ. Първиятъ обхваща Южна България и по своя характеръ прѣдставлява единъ прѣходъ между срѣдноевропейската и азиатската флора, което показватъ слѣднитѣ ориенталски растения: *Merendera Sobolifera*, *Typha Stepanophylla*, *Ornithogalum nanum*, *Platanus Orientalis* L.

(чинаръ) и др., които срѣщаме въ сърцето на Тракия — пловдивско. Последното растение, чинара, е дърво, което става много голѣмо и достига нѣколко вѣковна старостъ. Недалечъ отъ Пловдивъ, при сѣвернитѣ поли на Родопитѣ, въ с. Белащица се намираше до скоро единъ грамаденъ чинаръ съ периферия на стеблото около 8 м. Дали той още съществува, положително не знамъ, но, споредъ нашия археологъ г-нъ Шкорпилъ, този чинаръ е най-голѣмото дърво въ цѣла България. Старостъта му надминава стотици години, а може би той е билъ даже свидѣтель на кръстоноснитѣ походи и е гледалъ какъ въ 1147 и 1189 г. кръстоносцитѣ сж опустошавали пловдивското поле и какъ градътъ Пловдивъ е билъ запаленъ отъ тѣхъ. Сѣверниятъ отдѣлъ обхваща Сѣверна България и може да се счита като продължение на южно-руската и добруджанската флора. Тукъ, разбира се, попада и градъ Плѣвненъ и неговата околностъ, чийто цѣлъ теренъ се характеризира съ своитѣ долно и горно кредни наслоения. При всичко, че степната флора изобщо се характеризира съ една монотонностъ, все пакъ, изъ пространнитѣ степни полета изпъкватъ отдѣлни малки райони, въ които се проявява единъ по-голѣмъ животъ и разнообразие въ видове. Подобенъ единъ малкъ районъ е и Кайлъшката долина, единичко най-красиво мѣсто, на безъ това бѣдната на природни красоти, плѣвенска околностъ.

Кайлъка, който прѣзъ пролѣтнитѣ и лѣтни мѣсеци се удостоява съ масови посѣщения на плѣвенци, крие въ себе си значителни флористически, фаунистически и геологически богатства, но днесъ ние не знаемъ, какво има въ него, защото материалитѣ за тази цѣль не сж събрани и систематизирани.

Тукъ азъ ще се огранича само съ кратки флористически бѣлѣжки отъ пролѣтния сезонъ.

Съ встѣпване още въ Кайлъшката долина на всѣка крачка прави впечатление умразната на всички неразлистена още драка (*Paliurus aculeatus* Lam.), която на мѣста е въ такова изобилие, че прави мѣстото почти непроходимо. Това на пръвъ погледъ нещастие има и своята добра страна. Въ трънливитѣ обятия на драката сж запазени отъ пълното похищение на човѣшката ржка и безразборно пущания добитѣкъ маса красиви цвѣта, които можатъ да красятъ всѣка една градина. Отъ най-ранна пролѣтъ тукъ цвѣти кукуряка (*Helleborus odoratus* W. K.), слѣдъ това благовонната теменуга (*Viola odorata*); сгушени до самата земя стоятъ снѣжно-бѣлитѣ цвѣтчета на гарванския лукъ (*Ornithogalum nanum* и *refractum*), отдалечъ личатъ лѣскаво-зеленитѣ стрѣловидни листа на змийското грозде (*Arum italicum* Mill), тукъ-тамъ, макаръ и по-рѣдко, се вие съ своитѣ лазурни сини цвѣтчета дива зеленика (*Vinca mixta* vel) и пр.

По всички скали, особено по тѣзи, които сж изложени къмъ изтокъ и юго-изтокъ, прави впечатление едно съ злато-жълти цвѣтове и сребристо-бѣли листа растение. Това е така нареченото *Alysum Orientale*. По непристѣпнитѣ мѣста на скалитѣ се е запазилъ красивиятъ Л ю л я к ъ (*Syringa vulgaris*), който тукъ се срѣща въ нѣколко разнообразни форми, отличаващи се по своя колоритъ и форма на листата. По всичко личи, че люлякътъ тукъ е билъ въ голѣмо изобилие и, че прѣзъ м. априлъ Кайлъка прѣди години е прѣдставлявалъ море отъ лазурно-сини благовонни цвѣтове, но безразсѣдна ржка е унищожила голѣма частъ отъ този нѣженъ хубаво цвѣтящъ храстъ.

Мизия, год. I брой 1

Колкото се отдалечаваме отъ града, толкова разнообразието става по-голѣмо. Особено интересно е склона край полковата градина и малката красива пещера, която е служила като черковница на сръбскитѣ плѣнници. На мѣстото на изсѣчения тукъ лешакъ отъ земята се показва най-разнообразна растителностъ. На първо мѣсто прави впечатление синчеца (*Scila bifolia*) и оригиналнитѣ петлйови гачи (лисичина), отъ която тукъ срѣщаме два вида *Corydalis cava* и *Corydalis solida*. Изъ околния храсталакъ, състоящъ се прѣдимно отъ храстовидния габъръ (*Carpinus duinensis* Scp.) *Coryllus Avellana* L.) по-рѣдко срѣщаме и слѣднитѣ храсти: цвѣналата дива калина (*Karmon* — *Viburnum Lantana*), красивата *Staphylea pinnata*, чиито нѣжни, снѣжно-бѣли, гроздовидно наредени цвѣтчета в послѣдствие даватъ твърди, съвкусни ядки плодове. Напълно узрѣлитѣ плодове сж твърди и отъ тѣхъ се приготвяватъ свѣтогорскитѣ калугерски броеници. Тукъ се срѣща сжщинския дрѣнъ (*Cornus sanguinea* L.) и два вида кучешки дрѣнъ — (*Evonymus europaea* L., *Evonymus verrucosa* Scop.). Обикновенниятъ кучешки дрѣнъ (*Evonymus europaea*) дава най-добрия материалъ за приготвяне на ботушарски клечки за подметки. Заслужава да се спомене и за косместата козя дѣтелина (*Cytisus hirsutus* L.) — красивъ декоративенъ полухрастъ, който съ своитѣ жълти, подобни на салкъма, цвѣтове допринася сжщо много къмъ красотата на общия кайлъшки букетъ.

Едно упоменаване на всичко, което се срѣща въ Кайлъка, би ни отвлѣкло твърдѣ далечъ, защото само току що развиващата се пролѣтна вегетация вече показва ясно повече отъ 150 вида, числящи се къмъ около 40 ботанически фамилии, но, разбира се, има още, и човѣкъ би могълъ да прѣдполага, че тукъ ще се наброятъ най-малко 400—500 вида, ако не и повече.

Въ заключение ще кажа, че колонитѣ на една статия не могатъ да бждатъ достатъчни за пълно изчерпване на въпроса, но моята цѣль тука, макаръ и само любителъ въ тази областъ, е по-скоро да се даде единъ общъ импулсъ за едно проучване на Плѣвненъ и неговата околностъ въ всѣко едно отношение и, в послѣдствие, отъ събранитѣ бѣлѣжки да излѣзе книга, отъ която всѣки плѣвенецъ да може да има ясна прѣдстава за своето родно огнище, като почнемъ отъ най-тъмнитѣ геологически и исторически епохи до днесъ.

В. В. Стрибърни

ТЪЖНИ НАПЪВИ

Приятна и сладостна пролѣтна вечеръ се спущаше леко връзъ влажната още земя. Небето тъмнѣеше бавно и гаснѣха пурпурни пламъци въ нощната скръбъ. Звѣздитѣ, една по една се показваха плахо и трепкаха, както очитѣ на майка, простила се съ първата рожба недавна, навѣки.

Фиданкитѣ млади се губѣха въ мрака, а старитѣ стройни дървета разперваха своитѣ голи още клоне и милваха тѣжната вечеръ, която ги нѣжно прихлупи.

Изпълнена бѣше съ съ сладостенъ дѣхъ тишината, кой вливаше въ нашата мисль забрава и готвѣше тайно душитѣ ни плахи за обичъ. Ний чувахме звона чевръстъ на сърца си, които катъ звучни камбани си шепнѣха нѣщо неземно срѣдъ тихия пролѣтенъ мракъ.

Ний първата вечеръ на нашата обичъ прѣжкахме двама въ гората, прорѣзана съ тѣсни пѣтеки, изпълнена съ дѣхъ отъ цвѣтя. Въ скривалище скъпо за влюбени млади,

луната салъ чу те едва, когато ти тихо ми твоята обичъ призна. Какъ сладкитѣ думи попадаха право въ душата ми жадна, и азъ ги поглѣщахъ тъй, както посърнало цвѣте поглѣща, дъждовнитѣ капки.

Уви! Ти забрави, какво ми се врене въ прѣкрасната пролѣтна нощъ.

Притискаше топлото лѣто земята, катъ пламененъ юношъ кумира на своята обичъ. Ний бродѣхме двама въ полето, удавено въ слънчеви зной, Косата ти мека излъчваше златно сияне. Ти цѣла обляна бѣ съ блѣскавъ, немиренъ, слънчевъ прашецъ, кой трепкаше лудо по твоята роба.

Въ гората не пѣха птичкитѣ вече, а слушаха звѣнкия искренъ твой смѣхъ. Поглеждаха блѣлитѣ полски цвѣтенца съ съ завистъ на твоитѣ дребни зѣби, а макътъ прѣмѣри си пурпурний цвѣтъ съ твоитѣ устни червени и клюмна посраменъ.

„Да влѣземъ въ гората!“ — ти весело каза, хвана ми ржката и припна. Тамъ, въ страстната сѣнка бѣ въздухътъ лекъ, разтваряше силно гърдитѣ. Съднахме на мекия мѣхъ и мълчехме ний дълго, прѣгърнати сладко, въ самотната хладна гора.

Уви! Ти забрави, какво ми се врене прѣзъ топлия слънчевъ день.

Настѣпваше дълга и тягостна есенна вечеръ, когато душата трепери неволно и плаче сърцето, катъ малко дѣте.

Голѣмитѣ въ трауръ обвити дървета проливаха златни сълзи въвъ потока и той ги отнасяше бързо надолу, катъ леки младежки мечти.

Азъ дълго те чакахъ на пѣтя, отдѣто ти щѣше да дойдешъ, готовъ на колѣнѣ да падна, когато те зърна въвъ мѣдnochервения западъ на рано залѣзлия день. Минутитѣ бавно пълзѣха и болно тупѣше сърцето, изгубило вече надежда.

Азъ дълго те чакахъ, но ти не дойде.

Тѣгата тогава мѣ сграбчи въвъ остри си ногѣ и моренъ ме тласна въ незнайни пѣтеки. Душата ми клета удавена въ тъмна печаль, приличаше много на есененъ дъждъ.

Сърцето ми виеше въ смъртно ранени гърди, катъ гладния вълкъ въвъ мъглата.

Уви! Ще узнаешъ ли нѣкога ти за онази печална и тягостна есенна нощъ?

Днесъ скитамъ самотенъ и мраченъ изъ пѣтища, дѣто сме двама ходили, и спомени тѣжни за радостни дни нахлуватъ безброй въвъ душа ми. Азъ виждамъ очитѣ си пакъ отразени въ бездѣннитѣ твои очи. Полето прилича на гробища мрачни: тукъ кръстове нѣми сѣ ранни мечти, кандила безъ масло — умрѣли надежди.

И сѣкашъ азъ чувамъ надменния кикотъ на лошитѣ хора, които се хилятъ прѣдъ тѣжния храмъ на нашата трепетна обичъ.

Херцлайдъ Бройгигамсъ.

Прѣведе Илбаръ

Ако ви харесва двуседмичния листъ „Мизия“,
прѣпоръчайте го на познатитѣ си!

КЛИМАТА НА ПЛѢВЕНЪ

Градътъ Плѣвенъ, като прѣдставителъ на крайдунавската климатична областъ, има климата на тая послѣдната.

Редовни наблюдения върху климата на Плѣвенъ сѣ почнати отъ 1894 година, когато се основа метеорологическа станция. Резултатитѣ отъ наблюденията се печататъ въ годишни отчети и характеризиратъ климата на нашия градъ както слѣдва:

Срѣдна годишна температура на въздуха е 11.1°C . Колебанията, обаче, въ температурата сѣ доста голѣми — прѣзъ зимата има силни студове, а прѣзъ лѣтото голѣми горѣщини. Срѣдната януарска температура е 2.4°C подъ нула, а срѣдната юлска е 23.1°C . Годишната амплитуда, т. е. разликата въ срѣднитѣ температури на най-топлия и най-студения мѣсецъ прѣзъ годината е 25.5°C .

Валежътъ въ Плѣвенъ не е равномеренъ. Въ периода отъ 1901 год. до 1911 г., количеството на валежитѣ се колебае между 287.7 и 773.3 литри на кв. м. Ср. годишно падатъ въ Плѣвенъ 577.6 литри вода на кв. м. Най-много ваятъ дъждове прѣзъ лѣтото, а най-малко прѣзъ есенята. Дъждовни дни срѣдно въ годината има 115, снѣжни — 26, два дни сѣ градъ и два сѣ суграшица. Числото на дъждовнитѣ дни варира по години между 82 и 135, а на снѣжнитѣ — между 17 и 35.

Ср. годишна относителна влага е 72% , а абсолютната 7.8 м. м.

Ср. годишна облачностъ е 50.50% .

Атмосферното налѣгане е високо. Срѣдно год. барометрично налѣгане при 0° е 752.7 при височината на барометъра 105 м. надъ морското равнище. Въ свръзка съ налѣгането сѣ и вѣтроветѣ. Господствуващи вѣтрове въ Плѣвенъ сѣ западни и сѣверозападни. Причината е тая, че града е отворенъ отъ къмъ сѣверозападъ и е достъпенъ за вѣтроветѣ, които идатъ отъ тамъ. Тѣзи вѣтрове носятъ влага. Доста чести сѣ, обаче, и вѣтроветѣ отъ сѣверъ, сѣвероизтокъ и изтокъ, които сѣ сухи. Силни вѣтрове (бури) вѣятъ срѣдно въ годината 13 и тѣхното число варира отъ 6 до 22. Най-много се случватъ бури прѣзъ м. юлий.

Честитѣ вѣтрове въ Плѣвенъ се дължатъ и на обстоятелството, че околността на града не е залѣсена и нѣма прѣпятствия за тѣхъ. Въ послѣдно врѣме Плѣвен. Общ. Управление започва да взима мѣрки за залѣсяването на града. Тогава ще се намали и количеството на праха, който е забѣлжителенъ въ Плѣвенъ. Едни отъ причинитѣ за многото прахъ, освѣнъ горнитѣ — липса на гори и честитѣ вѣтрове — сѣ лошата почва и липсата на канализация, поради което града не може да се държи чисто.

Единствениятъ факторъ, който може съ течение на години да направи по-нѣженъ климата на нашия градъ — това сѣ горитѣ. Ето защо, дългъ се налага на управляющитѣ въ Плѣвенъ да насочатъ всичкитѣ си усилия въ залѣсяването. Голитѣ бърда около Плѣвенъ трѣбва да се залѣсятъ, ако искаме да се освободимъ отъ ужасния прахъ.

П. Бръшлянова

Да живѣешъ, — значи да вършишъ нѣщо, което да те прѣживѣе.

Кине

Не се копае кладенецъ, когато ожеднѣешъ.

Китайска поговорка

Мизия, год. I брой 2

ПЛЪВЕНСКИЯТ ГРАДСКИ ТЕАТЪРЪ

През последните два сезона, въ разстояние на две години, Плевенския Градски Театър е дал 221 представления, без да се смята предприетата сега обиколка. От тези представления само 59 са дадени във Плевен, а останалите във други градове извън царството. Печална истина е, че гражданите ни не посещават нашия театър, макар че той не играе по-лошо от многото минали през Плевен трупи. Ето защо артистите са принудени да предприемат чести обиколки.

Който знае, какво ще рече да скита една трупа из провинцията, за да намери препитание; който знае, с колко душевни терзания е изпълнено всяко едно представление, при мисълта, че прихода едва стига за разносите и мизерния заплата; който знае, какво ще рече да се гладува, въ името на изкуството и какъв труд е нужен, за да се изнесат само въ две години 220 представления — той ще оцени добре големите усилия и постоянство на тези ратници.

В течение на двата сезона театърът е имал следния репертуар: Разбойници, Коварство и любов, Живият труп, Великият Галеот, Дяволът, Наймичка, Огньовът на Св. Ивановата нощ, Гръхът, Самотни хора, Край морето, Приказката за вълка, Надежда, Арлезианката, Тайфун, Лъс, Борислав, Към пропасть, Вампир, Спасители на нравствеността, Американската леля на студента, Испанската муха. Значи всеки артист е трябвало да вкара въ душата си повече от двадесет роли и да изстрада и преживее, заедно съ своята нищета, живота на характерите, съ които се е нагърбвал. На тези работливи артисти гражданството е отговаряло или с апатия или с ужасно жестока устна критика. Безспорно е, че една от причините за хладното отношение на плевенци към собствения си театър е изнесеният от безскуповити артисти вътрешни дразни. Там, където хляба не стига, кавгите естествено са въ изобилие. Порядъчните хора, обаче, не изнасят семейните си недоразумения отвън, защото хорската мъла е жестока и страшна.

Ако ние желаем във Плевен да закрепим един културен институт какъвто безспорно е театър, трябва да осигурим минималната възможност за това. А то ще стане, когато общината предвиди средства за едни, макар и малки, но сигурни заплати на артистите и, когато се намери едно външно лице — добър артист и умен режисьор едновременно — което да се наложи съ авторитета на своите познания. При един добър режисьор, надмощието на когото да се чувствува от всички, нашите артисти ще бъдат много добри и въ скоро време въ града ни ще се създаде един истински художествен театър.

Ил. Бърдаровъ.

ПО СКАЛИТЕ

Една малка екскурзия извън „Кайлъка“ ще ни запознае съ много интересни знаци от далечното минало.

При входа на долината, след като напуснем шосето за град Ловеч и се отделим въ лъво, сега се намират, въ подножието на скалата, пещи за вар. Тук нкога бха „Дели-Марковите пръсти и

тоягата му“. Така се наричаха вдълбаните въ скалата единадесет дупки, наредени хоризонтално, всяка една широка около три и дълбока десетина сантиметри. Преданието гласи, че нкога Крали Марко, като минавал по тия мста, за знак, пхнал си пръстите на двте ръце и тоягата въ мекия тогава камък. Сега тая скала е разрушена, но по-нагоръ, срещу „Канджовата“ воденица, въ друга скала има още шест дупки, подобни на „Марковите пръсти“, само че вертикални и по плитки. Те са запазени.

Като отиваме нагоръ, на една височина от около 3—4 м. по надвисналите скали ще заблжим особени вдълбнатини въ тях, които вероятно са били легла на греди от постройки. Сега нека завием въ дола на изток, преди да стигнем до „Големата пещера“ и да се изкачим върху скалите. Отгоръ те са съвсем голи. Тук ще видим твърди интересни блъзи издълбани съ длето или друг инструмент въ самия камък: седем кръстове, различни по форма, и разни други фигури, съ които се изобразяват, както казват тукашните иманяри, разни предмети от домакинството, като трапеза, огнище и прочее.

Слизаме и отиваме до „Големата пещера“, при входа на която до скоро скачаше една студена струя вода. Нкога френският географ Лежан, побуден от легендите, които твърдели, че вътръ въ отвора на тоя красив водопад, нкъдъ дълбоко въ скалата, имало широко езеро, въ което можело да се пътува съ корабъ, влезъл вътръ, но не намерил нищо друго, освен прилпи. Сега водата не скача вече от издигнатата дупка, а си е пробила път през скалата и блика отдолу въ форма на планински изворъ. Надъ тоя изворъ има една странна вдълбнатина, прилична на правилна квадратна призма широка 120×130 см., дълбока около 10 метра. За какво е служила тая „Четвъртата дупка“ (така я наричат), никой не знае положително, обаче, твърди се, че тя е дълбана да се стигне водата.

На 50—60 метра от тук, всъ покрай скалата, се намира „Костната пещера“. От вън входа не се вижда, защото е въ една цепенатина, през която пълен човкъ не може да мине. Влиза се въ една доста широка и висока пещера, разбират на която са 5—6 метра ширина и толкова височина. Въ един жгъл има изкопана хоризонтално под скалата дупка, от която иманярит са извадили кости на отдавна измрели животни. Но, понеже те са търсили златни турски пари въ кухнята на костите, разпочупили са ги на дребни парчета, и сега останките на тия кости се намират заровени въ пръстта на пещерята, без да ги е виждал палеонтологъ.

Нека продължим пътя си през ливадата и се изкачим на височината, върху скалата, която е гола. Там ще влезем въ друга пещера, също така интересна, поради обстоятелството, че нкога тя била зазидана съ два, един след друг, каменни дувари, без хорозанъ. Под тия дувари, на дълбочина до един метър, се открил дебел пласт згурия. Пещерята е доста дълбока, ала и до днес не е щателно изследвана. Цялата пещера е била пълна съ пръст, която иманярит са изринали.

Като напуснем пещерята и слезем пакъ въ ливадата, ще прменем през барата, точно срещу „Калето“. Тук се намират много важни знаци:

„Стълбата“ отъ 5 стъпала, изсечени въ единъ камък; „Топуза“ на кантаря; „Пушката“ на крѣпостната скала; „Конското копито“ и много други.

Да минемъ покрай „Конското копито“ и отидемъ върху крѣпостъта, която Плѣвенското Археологическо дружество разкопа прѣзъ 1909 и 1910 година. Тукъ, въ юго-източния жгълъ се откриха разваленитѣ стѣни на стари сгради за живѣне, дѣто се намѣриха два камѣка съ надписи, отъ 196—218 година слѣдъ Христа, въ които се поменуватъ императоръ Септими Сѣверъ и синоветѣ му Маркъ Антонинъ и Гета. По-навжтрѣ се откри разрушена, твърдѣ голѣма по размѣри, църква-базилика, съ три апсиди, която по-рано е била язически храмъ. Била е послана съ мраморенъ подъ, като не сж липсвали и мраморни колони, двѣ отъ които днесъ лежатъ заровени въ земята.

Върху най-високото мѣсто на крѣпостъта се намиратъ основитѣ на кулата, която има неправиленъ четирежгълна форма, градена съ здравъ хорозанъ и камѣкъ. Отъ тукъ се открива широкъ хоризонтъ за око̀то. Гледката е много хубава.

Като слѣземъ по стрѣмната пѣтека отъ крѣпостъта, стигаме новото шосе, което минава върху откритата стара християнска църквица от IV или V вѣкъ. Нейниятъ подъ е отъ мозайка. Размѣритѣ на тая църква сж много малки—прилична на Търновскитѣ по „Трапезица“. Днесъ църквата не се вижда, защото пѣтя минава точно върху нея.

На връщане за града отиваме къмъ текстилната фабрика „Кайлъшка долина“. Току до самата фабрика се намиратъ останкитѣ на голѣма римска баня, която обема около 1000 и повече кв. м. постройки. При разкопкитѣ тукъ, въ единъ каналъ се намѣриха 31 голѣми мѣдни монети отъ императоръ Юстинианъ Велики, което иде да потвърди, че крѣпостъта тукъ е била въ числото на ония, които той е поправялъ въ „Долна Мизия“. Тия монети въ 1913 година ромѣнитѣ, слѣдъ като „прѣвзеха“ Плѣвенъ, ограбиха ги отъ „Куршумъ Джамия“.

За бѣлѣзитѣ и знацитѣ нагорѣ отъ крѣпостъта, изъ Кайлъшкото дефиле, ще пиша другъ пѣтъ.

Ир. Дановъ

ПЛѢВЕНЪ И СВОБОДНИЯ ТЕАТЪРЪ

Блазѣ на тѣзи, които иматъ възможность да чуятъ и особено да видятъ всичкитѣ оперети. Азъ си позволихъ, т. е. финансиитѣ ми позволиха, да видя само двѣ, и нека ми бжде разрѣшено да изкажа набързо своето възхищение.

Първа вечеръ. Императора.

Великденъ. Въ храма на изкуството се носятъ нѣкакви особени благоухания, прѣдизвикани отъ транспирацитѣ (чужда дума: нѣщо подобно на адмирации) на публиката и отъ особено нареждане на столоветѣ по десетичната система: десетъ от едната страна, десетъ отъ другата, а по срѣдата мѣсто свободно да се разминатъ двама млади съпрузи. Партерътъ изобилствува съ хора, които си държатъ билетитѣ въ ржка, защото други, по-набожни поклонници на изкуството, възползувани отъ внезапната стачка на разпоредителитѣ, смирено сж вече седнали на чужди мѣста и благодарно се спотайватъ. Разпоредителтъ-доброволецъ изпонтенъ тича насамъ-натамъ, а столоветѣ, научени отъ вечернитѣ лекции на народния университетъ, сами летятъ къмъ олтаря-сцена, дѣто ще се извърши жертвоприношението на Мелпомена.

Балконътъ е параденъ: въ четири ранга. Първи рангъ: седнали, натискатъ ги по раменѣтѣ, а ребрата изпитватъ твърдостъта на парапета. Втори рангъ: опиратъ се съ коремъ о първи рангъ, а биватъ натискани по гърба. Трети рангъ: легнали цѣли върху втори рангъ, извили глави на 45 градуси, изпитватъ силата и издържливостъта на вратнитѣ си жили. Четвърти рангъ: подвижни екземпляри, надигатъ се отъ време на време на прѣститѣ на единия кракъ и нѣжно прѣгърнали, третия рангъ стремятъ се да промъкнатъ поне единъ лжчъ отъ лѣвото си око до „олтаря“.

Въобще, балконътъ краснорѣчиво говори за сплотеностъта на Плѣвенското ученолюбиво гражданство.

Всѣки запалилъ подъ свѣщи въ храма на изкуството — двѣ свѣтящи очи, а ушитѣ наострени, като английски ножчета.

И смѣятъ нѣкои нахалници да разправятъ, че нашето гражданство не разбираше отъ изкуство! Да дойдатъ тѣзи господа тукъ да видятъ, че тогава да расправятъ глупости. За изкуството ние сме готови на подвизи, на жертви, дори на строщане на нѣкои необходими, като кости и други подобни.

Мими! Какво нѣжно подскокливо индивинче, каква възхитително кжса синя рокличка, какви малки, немирни крачета, кокетно стегнати въ високи червени ботинки!

Самата пиеса „Императора“ е много поучителна за насъ. (Азъ обръщамъ вниманието на г-нъ Стойчевъ, че не ще се занимавамъ съ Свободния театъръ, като театъръ въобще, а моята тема е „Плѣвенъ и Свободния театъръ“. Това за свѣденіе, да не би да бжде обвиненъ въ неизчерпателность или пристрастие).

Поучителна е, защото ни учи, какъ да постъпваме, когато ни хванатъ, че ловимъ дивечъ въ чужда гора и, освѣнъ това, дава ни се примѣръ на извѣстенъ хайлайфски церимониалъ, необходимъ за нашия сега зараждащъ се елитъ.

Тукъ му е мѣстото да обърнемъ вниманието на управителния съвѣтъ на нашия градски театъръ, че е време вече да се освободимъ отъ такива банални и изтѣркани пиеси, каквито сж шилеровитѣ, шекспировитѣ, толстоевитѣ, хамсуновитѣ и прочее, въ които нѣма никакво изкуство, и човѣкъ само се измжчва, като ги гледа. Сцената е, и трѣбва да бжде, училище, а не инквизиция! И радостно явление е, дѣто това вече се схваща отъ тондаващитѣ срѣди, та въ репертуара на театъра се вмъкнаха нѣкои поучителни пиеси, като „Американската леля на студента“ и „Испанската муха“. Трѣбва само да се дѣйствиува въ този духъ и въ скоро време, нашия театъръ ще бжде посѣщаванъ редовно и не ще скита вече като циркъ отъ градъ на градъ да дири невѣжи, които да харесватъ „Възкресение“, „Честь“, „Коварство и любовь“, и други подобни нелѣпости.

Че нашата публика има н ю хъ къмъ хубавото, е фактъ неоспоримъ. Иначе ние щѣхме ли да извикаме на бисъ Екселенца и Камерхера, които така платонично се побутваха съ прѣстъ въ корема?

А пѣкъ Дворцовия шивачъ, ужъ простъ човѣкъ, а вече отишелъ на нашата баня. Колко ни надвишилъ! Обаче, непростително е, че обвини господинъ Кмета за праха на града. Цѣлитѣ общински съвѣтъ, воглавъ съ г-на Кмета е взелъ мѣрки и г-нъ Дворцовия шивачъ трѣбваше да прѣгледа протоколнитѣ рѣшения. Но, кой кривъ, че прахътъ не разбира отъ дума? Я да е такъвъ тоя просташки прахъ, па като се вземе протоколно рѣшение, а той да изхвърчи отъ страхъ въ очитѣ на гражданитѣ, та да не виждатъ тѣ вече, кой лже и кой спи!

За да свършимъ съ пиесата „Императора“, трѣбва да кажемъ нѣколко симпатични думи за всичкитѣ циганки, които играха съ дааретата, най-вече за едната отъ тѣхъ, която бѣ схванала добръ нашитѣ артистически възделения и влагаше особено изкуство, живость и изтънчена пластика въ централната си особеность.

Втора вечер. Графинята на танца.

Пакъ Великденъ. Редътъ е по-голѣмъ. Балконътъ е прѣпълненъ съ отбрано общество (отбираше го нѣмиятъ пазачъ на Свободния театъръ и единъ специално повиканъ войникъ съ пушка). Вече натискане „нѣма“. (Турската по-словица казва: „алашжкъ маймунъ камшикъ истемесъ“). Вратоветъ и ребрата сж навикнали вече. Прѣди да се вдигне завѣсата, до входната врата се изпълнява единъ нумеръ извънъ програмата: Единъ отъ артистите стоварва нѣколко внушителни юмруци върху главата на единъ смутителъ на реда, който иска да влѣзе прѣзъ затворената съ телъ врата. Явяватъ се полицаи да арестуватъ артиста, но конфликтъ скоро се урежда.

Слѣдъ кратка, шумопръкратителна увертюрка завѣсата се вдига и прѣдъ насъ се показва обстановка, позната на плѣвенци още отъ блаженнитѣ врѣмена, когато извѣстни заведения въ сѣверната частъ на града не бѣха закрити. Носителкитѣ на изкуството сж стегнати въ приятни рокли и чорапитѣ имъ сж добръ изпънати. Това забѣлѣзватъ даже и онѣзи господа, които поради кжсогледство, не за друго, сж седнали на резерва.

Главната роля се играе отъ балеринчето въ лѣво, което се усмихваше и попотрѣсваше върху токчетата си сантиментално. Мария Тихъ играе добръ, но, попаднала въ неблагодарна, второстепенна роля, не можа да произведе нужния ефектъ върху нашата публика, тъй като танцитѣ и бѣха въздържани.

Пакъ Мими! Игрива и пѣргава като горска кошута. Играе си балета сериозно; центробѣжната сила образува отъ роклята и възхитителна широка камбана, въ която се вижда, дѣ сж прикачени еластичнитѣ крака. Приказва за „черно на бѣло“, а ние напразно се вираме, дано видимъ това „черно на бѣло“, но послѣ разбираме, че думата било за нѣкакво писмо отъ стария маркизъ.

Въобщо цѣлата пиеса „Графинята на танца“ е пропита съ лиризмъ и назидателни танци, така че дѣйствиува възпитателно на нашитѣ чувства. Тя ни учи, че не е злѣ да ходимъ въ кабаре, понеже тамъ можемъ да намѣримъ нѣкоя графиня, която да се влюби въ насъ и да се качи на нашия корабъ, да я носимъ сладко до животъ. Освѣтъ това, унгарскиятъ циганинъ, който оставя любовницата си да му бѣде „вѣрна“ въ прѣгрѣдкитѣ на други мъже, ни даде примѣръ, да не обръщаме внимание на клюкарскитѣ слухове, че нѣкои хора отъ отбраното общество ужъ правили сжщо така и въ Плѣвень.

Съ една дума, отъ виденитѣ двѣ оперети и отъ оцѣнката на видни наши театрални хора, които идватъ само на подобни артистични спектакли, за менъ е ясно, че устава на „Фонда за постройка на театъръ“ трѣбва да се видоизмѣни, като се вмѣкне думата „свободенъ“. Ние сме хора на свободата. Защо да не направимъ театъра си свободенъ, когато той им е нн тогава ще отговаря на нашитѣ художествени желанія?

Единъ оптимистъ

ФАТАЛНОТО ГРЕБЕНИЕ

Разказъ на младата госпожа.

— Вие опитвали ли сте, кога и да е, да разговаряте съ мъжъ? То е цѣло мъчение! Та той нѣма да ви даде и дума да продумате... Изведнажъ: тра-та, та-та-та, за това, за онова, за пето-десето. Ще ви наговори цѣлъ купъ, безъ да мълкне. И, при това, има такава една женска логика, противъ която рѣшително нищо не можешъ да сторишъ... Ако ли всички знаеха, каква борба трѣбва да издържатъ бѣднитѣ жени, отчаяното имъ съпротивление, колко мъжество трѣбва да пражосатъ — на женитѣ биха гледали иначе... Тъ, — тѣ сж героини!

Мизия, год. I брой 2

Вчера, слѣдъ обѣдъ, едва излѣзохъ на улица Дворянска за да се разходя, изведнажъ — здравѣйте! — Владимиръ Лъзовичъ... Само него не очаквахъ! Азъ бѣхъ просто поразена отъ неговото появяване... Наистина, прѣди три дена, азъ говорихъ въ негово присѣствие, че къмъ шесть часа излизамъ по Дворянска, но азъ го казахъ между другото, и съвсѣмъ не за това, че той...

— Може ли, — ми казва, — да се разходя съ васъ?

— Не може! Въ никакъвъ случай! Това е неудобно!

— Защо пъкъ да е неудобно?

— Тъй... неудобно. Тукъ има много народъ. Заедно не бихме могли да ходимъ.

— А ние, — изведнажъ продума той, — да минемъ на другата страна на улицата — тамъ почти нѣма народъ. Тамъ ще бждемъ по-свободни.

— Е, ако е на другата страна — тогава, разбира се...

Минахме. Разхождаме се. Азъ му говоря за моя мъжъ, а той изведнажъ:

— Вие, бихте ли пили регалъ вино?

Азъ се възмутихъ:

— Вие съ ума ли сте си? Що за удоволствие! Въ ресторантъ съ васъ не отивамъ. И не си мислете! Чувате ли?

Но изведнажъ — азъ никога не бихъ могла да си го допусна! — той ми казва:

— Азъ никога нѣма да си позволя да ви покана въ ресторантъ. Но да отидемъ, по-добръ, у дома.

— Какво-о-о? Да съмъ отишла на гости у ергенинъ?

Така се ядосахъ отъ това, че просто не можехъ да се владѣя.

— Но азъ, — ми говори той, — не съмъ ергенинъ.

Азъ съмъ жененъ! Само че жена ми сега е въ Есентукъ.

Какво да му отговоришъ на това отъ горѣ? Но азъ опитахъ, все таки, да се откажа:

— Не, не, и не настоявайте. Вие живѣете тъй далече, а азъ съмъ уморена.

Но той съвършено неочаквано ми казва:

— Но да вземемъ фойтонъ.

Азъ направихъ още единъ отчаянъ опитъ:

— Не, не... Струва ми се, че прѣска дъждъ.

— Но нищо отъ това — ми казва — ние ще вдигнемъ покривката.

Тъй, съ една дума, той ме постави съвсѣмъ на тѣсно.

— Не, — викамъ азъ. — И не мислете!...

Квартирката му се оказа твърдѣ мила: всичко двѣ стаи, но подредени съ голѣмъ вкусъ. Веднага този чудакъ се разтича, донесе изъ бюфета вино, закуски.

Отъ виното се отказахъ категорически:

— Въ никакъвъ случай! Знаемъ ги ние тѣзи вина...

Той отчаяно настоя:

— Защо, но защо?

За да се откажа, азъ му казахъ:

— Азъ отъ такива не обичамъ да пия. Азъ пия само отъ тънки регали безъ крачка.

— Че така кажете! Азъ имамъ и такива.

Какво трѣбваше да права? Понеже положението ми и безъ това бѣше безсходно, но азъ при все това настойчиво отказахъ.

Разбира се, както си очаквахъ: слѣдъ втората чаша главата ми се зашемети малко, а бузитѣ ми станаха розови-розови.

Той ме пронизва съ очи, слѣдъ това се чукна и попита, като че ли себе си:

— Имате ли братъ?

— Имамъ.

— Той, кога и да е, цѣлувалъ ли ви е?

— Разбира се. Ние отлично си живѣехме.

И изведнажъ, за мой ужасъ той продума:

— Ако братъ ви ви е цѣлувалъ, защо и азъ да не ви цѣлуна?

Азъ кипнахъ:

— За нищо на свѣта! — викнахъ азъ. Чувате ли? За нищо на свѣта, Това никога нѣма да бжде!!

— Защо? — пита този нахалникъ. Каква разлика има между мене и него?

— Грамадна!... Той има мустаци и брада, а вие, любезний господинчо, сте съвършено бръснатъ. Нищо общо!

— Безразлично — казва той, — нима винаги вашия братъ е ималъ мустаци и брада?... Било е време когато той е билъ младежъ.

Наистина азъ, чувствувахъ, че той е правъ, но, при все това, отговорихъ:

— Не, не — за нищо на свѣта!

— Защо, моя мила? (този пжтъ вече и „моя мила“) Знаете цѣлуката — това е просто докосване. Когато спите вие си допирате бузитъ до вашата възглавничка — и нищо! Тогава вие не крещите — „не, не!“ Какъв съмъ азъ, споредъ васъ, по-лошъ отъ каквато и да е възглавница?

Въ себе си, разбира се, азъ не можехъ да не се съглася съ него, но, при все това, азъ не можехъ да бжда такава дурачка:

— Не, по никакъвъ начинъ! По улицитъ ходи толкозъ народъ, нашитъ силуети ще бждатъ ясно забѣлзани и... и...

— Азъ ще пусна пердетата!

Не... не... нѣкой може да дойде неочаквано у васъ...

— Назпраздно... Азъ съмъ заключилъ вратата...

— За Бога! За нищо на свѣта! По-добръ ме нарѣжете на кжчета — но азъ нѣма да се съглася! Вие ще ми разчорлите коситъ съ цѣлукитъ си, а, вѣроятно, у васъ даже нѣмате гребенче за да се срѣща...

— И изведнажъ — само на нещастнитъ жени Господъ изпраща такова изпитание — той подскокна къмъ огледалото и взема отъ подъ него не единъ, а цѣли два гребена...

Азъ изкрѣскахъ като поразена отъ гръмъ: той взема и послѣдното оржие изъ моитъ слаби ржцѣ...

Приятелката ми Лили, когато азъ откровенно ѝ разказахъ за тази случка, за своето отчаено съпротивление, за своята борба, ме попита:

— Защо ти, вмѣсто всичко това, не му каза направо, че си вече омжжена и че си длъжна да не принадлежишъ другиму...

Азъ само плѣснахъ съ ржцѣ:

— Бо-же мой! Ето какво трѣбваше да сторя!!

Аркадий Аверченко

Ат. П. Ивъ

ХРОНИКА

■ Редакционниятъ комитетъ благодарни на всички, които съ статии или вѣсти се отзоваха въ услуга на „Мизия“.

■ На 17 т. м. почина нашиятъ съгражданинъ Никола Г. Върбенювъ. Погребението му се извърши на 19 с. м. Тлѣннитъ останки на покойния бѣха изпратени отъ голѣмъ брой граждани. Въ черква говориха протоиерей Кръстю Поповъ, г. Д. Върбенювъ, г. Ив. Бижевъ и протоиерей Д. Ташевъ. Опечаленото сѣмейство, по желание на починалия, е подарило за негова вѣчна паметъ слѣднитъ суми: на църквата св. Николай — 20,000 лв., на народно-прогресивната партия за партиенъ домъ — 15,000 лв., на дружество „Съгласие“ за фондъ постройка библиотека и театъръ — 10,000 лв., на дружеството на инвалидитъ — 3,000 лв., на македонското младежко дружество — 3,000 лв., на македонското братство — 2,000 лева.

■ Свободниятъ театъръ въ съставъ отъ около 50 души заедно съ оркестра, е въ града ни отъ една седмица насамъ. Първитъ три дни, както на дневнитъ, така и на вечернитъ оперети, салона бѣше буквално прѣпълненъ, въпрѣки високитъ за Плѣвненъ цѣни (35, 30, 25, 20 и 10 лева). Четвъртата вечеръ се забѣлзза едно намалѣние на публиката, причинено вѣроятно отъ умора или оскѣдни срѣдства. Макаръ че има хора, които очакваха да видятъ и чуятъ нѣщо повече отъ изнесеното, но, въобще, публиката е доволна отъ прѣдставленията. Г. Сладкаровъ, г-нъ Русковъ, г-жа Цачева и г-ца Тихъ се ползуватъ съ особени симпатии всрѣдъ зрителитъ. До сега сж дадени оперетитъ: Тайнитъ на харема, Императора, Гейша, Графинята на танца, Любовта на Шубертъ, Ханерлъ, Нощъ на любовта, Царицата на чардаша.

■ Отъ 18 до 19 априлъ демократическата партия има окръжна партийна сбирка. На 18 т. м. сутринта сбирката бѣше открита въ салона на д-во „Съгласие“, съ рѣчь отъ г-нъ Рашко Маджаровъ. Останалитъ заседания станаха въ клуба на демократическата партия.

■ Приятелътъ на змиитъ и гущеритъ, г-нъ Стефанъ Цоневъ, даде прѣзъ страстната седмица въ салона на театъръ „Одеонъ“ двѣ, колкото интересни, толкова и тжжни прѣдставления. Като се изключи смѣха, прѣдизвикванъ отъ неграмотното говорене на „докладчика“, нумерата бѣха мжчителни. Жално бѣше (не страшно, а жално) да се гледа, какъ това сухо, изпито момче, овива около врата си или пѣха въ гърлото си студенитъ влечуги, за да прѣдизвика въ насъ едно глупаво очудване.

■ Туристическото дружество въ града ни прави проучвания, за възобновяване на хубавия водопадъ, който прѣди години красѣше голѣмата пещеря въ Кайлъка. Тѣзи дни ще бжде устроенъ излетъ, заедно съ специалисти майстори, които ще влѣзатъ дълбоко въ надвисналата пещеря, за да опрѣдѣлятъ срѣдствата и материалитъ, нужни за каптиране и прѣвездане на водата.

Съвмѣстно съ младежкото дружество „Студенецъ“, туриститъ ще устроятъ на 6 май голѣмо градинско увеселение, за събиране срѣдства, необходими за уреждане на туристическата градина, буфета въ пещерята и водопада.

■ Забѣлззва се вече по-голѣма стегнатостъ въ хора на черквата Св. Николай. Това безспорно се дължи на умѣнието на г-нъ Кантаржиевъ. Надяваме се, че въ бждеще г-нъ Кантаржиевъ ще успѣе да привлече още хористи и да създаде единъ силенъ хоръ, който да ни наслаждава прѣзъ време на богослужението, или даже съ отдѣлни свѣтски и духовни концерти.

■ Настоящиятъ общински съвѣтъ е ималъ до сега 44 заседания, отъ които 3 не сж се състояли.

■ Редакцията ни търси човѣкъ за техническата работа по издаването на „Мизия“. Възнаграждение добро. Справки при Ат. П. Изгорѣнковъ.

■ Мировиятъ сждия Янко Контевъ, който бѣше прѣмѣстенъ, е отказалъ да заеме новата длъжностъ и се установи на свободна адвокатска практика въ града. Пожелаваме му успѣхъ.

■ На 13 и 14 т. м. въ градъ Русе клоновѣтъ на Ученическото Нейтрално Въздръжателно Д-во (J. O. G. T. N.) отъ сѣверна България сж имали прѣд-конгресна срѣща.

Както е извѣстно, Плѣвенъ е единъ отъ онѣзи центрове въ царството, които заематъ първо мѣсто по своето . . . кръчмарство. Но затова пъкъ приятно впечатление прави, че въздръжателното движение въ града ни расте все повече и повече, особено между учащата се младежъ — бждещето и силата ни. На споменатата срѣща ученическото дружество въ Плѣвенъ, едно отъ най-силнитѣ въ България, е било прѣдставено отъ петъ делегати и гости. Взети сж важни прѣдконгресни рѣшения. Нашия привѣтъ къмъ младежитѣ, борци за общественото обновление.

■ Занятията на търговския курсъ въ града завършиха вчера, на 21 т. м. Курсиститѣ ще иматъ една кратка ваканция и ще започнатъ изпита на 7 май въ недѣля, 8 часа сутринъта съ писмено упражнение по счетоводство. Отъ 150 курсисти въ началото, напоследъкъ само около 50 посѣщаватъ курсовѣтъ, а колко ще се явятъ на изпитъ, не се знае.

■ Въ изборитѣ за членове на висшия учебенъ съвѣтъ отъ Плѣвенския окръгъ листата на Б. У. Съюзъ е получила 856 гласа срѣщу 183 на комуниститѣ.

■ Окржниятъ училищенъ съвѣтъ въ заседанието си на 20 т. м. е рѣшилъ, учебната година въ селата да се завърши отъ 21 май до 4 юний т. г.

ИЗЪ СВѢТА И НАУКАТА

■ Величествениятъ Ниагарски водопадъ въ Сѣверна Америка, който се посѣщава отъ хиляди туристи отъ цѣлия свѣтъ, отдавна се използва за индустриални цѣли. До сега отъ него се получаваше енергия равна на 600,000 конски сили. Строителнитѣ работи, които се извършватъ сега, ще позволятъ тя да се увеличи до 1,000,000 к. сили. Водопадътъ, обаче, може да даде до 2,500,000 к. сили енергия, безъ да се повреди неговия красивъ видъ. Постигането на послѣдното ще даде възможность да се економисва годишно 16,000,000 тона въглища — толкова, колкото могатъ да дадатъ 22 мини подобни на Пернишката въ продължение на една година.

■ Размножението на домашната муха. Изчислено е, че прѣзъ лѣтото, въ продължение на 40—60 дни една нормална муха снася около 600 яйца най-малко. Като се има прѣдвидъ, че за излупването на едно яйце сж нужни 18 дни и че още на края на първата седмица всѣка новоизлупена муха може да снесе 100 яйца, прѣсмѣтнато е, че само една муха може да даде едно потомство отъ 4,000 трильона подобни на себе си досадни насѣкоми.

■ Обикновенниятъ лукъ е много полезенъ за извѣстни болѣсти, като водянка, подуване на краката и др. Той е една отъ най-здравословнитѣ храни. При варенето, обаче, той изгубва много отъ своитѣ цѣлителни срдства, затова трѣбва да се яде суровъ. На хора, които не могатъ да понасятъ суровия лукъ, лѣкаритѣ прѣпорѣчватъ да си приготвятъ особени храни съ млѣко и суровъ лукъ или вино и лукъ.

М и з и я, год. 1 брой 2

■ По признанията на единъ притежателъ на бирария въ Германия, дневно около 50—60 посѣтителъ пиатъ отъ една и сжща чаша. Опасностьта отъ зараза е явна, безъ да има нужда да се изброяватъ всичкитѣ прилѣпчиви болести, които могатъ да се прѣнесятъ чрѣзъ устата. За прѣпорѣчване е чашитѣ да се измиватъ въ нѣкой слабъ разтворъ отъ антисептична киселина и послѣ да се плакнатъ въ чиста вода. (Това, разбира се, е нужно само за странитѣ, кждѣто има лѣкари, които да се грижатъ за тѣзи дребулии. Въ България нѣма прилѣпчиви болѣсти).

■ Натоваренъ отъ британското дружество за изучаване половата психология да събере свѣдения и документи върху половото възпитание и обучение на дѣтето въ Франция, г-нъ Манюелъ Девалде излага интересни материали по въпроса и, между другото, опититѣ и идеитѣ на около 30 възпитатели. Едни отъ тѣхъ сж за училищното възпитание, други — за сѣмейното, трети — за сѣмѣстното и паралелно възпитание въ сѣмейството и въ училището едно врѣменно. Всички искатъ да се установи още въ първоначалното училище полово обучение, което да продължи въ юношеството и дори чакъ до брака. Възпитанието трѣбва да става сѣмѣстно — момичета и момчета заедно. Безъ това половото възпитание е безмислица, даже понѣкога врѣда.

Господинъ Девалде заключава, че злинитѣ, причинени отъ половото невѣжество сж многобройни и причиняватъ прѣждеврѣмenna смъртъ или отравятъ цѣлото сжществуване, обаче тѣ могатъ да се прѣмахнатъ постепенно. За тая цѣль е необходимо едно сѣмѣстно полово обучение и възпитание.

■ Въ Франция има 2372 кинематографически зали. Само Парижъ брой 208, които могатъ да побератъ 193,270 души. Въ Германия има 3731 зали, въ Италия — 2500, въ Англия 4000, въ Съединѣтѣ Щати — 17,780.

И ние въ Плѣвенъ не стоимъ по-долу отъ Парижъ, кждѣто единъ кинематографъ се пада на 15.000 жители, защото нашия тридесетхиляденъ градъ си има вече два кинематографи. Колко хубаво би било, ако не само съ кинематографитѣ си можехме да се мѣримъ съ голѣмитѣ европейски градове!

ХРАНОСМИЛАТЕЛНИ

— За да се увѣря, дали жена ми ми изневѣрва, откупихъ си единъ детективъ, който да я слѣди.

— Е, и какво излѣзе?

— Тя ми изневѣри съ него!

На маса въ бирарията.

Жената: Петъ халби вече изпи! Помисли за седемтѣ си дѣца в кжщи, които те чакатъ.

Мжжътъ: Естествено, жена. Азъ ще изпия още двѣ, та да станатъ седемъ.

Въ срочната книжка класниятъ наставникъ написалъ: „Петъръ много приказва. Обърнете му внимание“.

Отдолу петровиятъ баща отговорилъ: „О, щомъ той приказва много, какъво бихте казали тогава, ако чуете майка му?“

— Като видя жени съ такива голъми и хубави пера по шапките, жалъ ми е за птиците, които сж били оскубани.
— За птиците или за мъжете?

— Е, Славке, до кждѣ стигнаха вече ухажванията на твоя кандидатъ?
— Вчера той се е погосилъ съ татко и отъ днесъ ние вече се обичаме до гробъ.

С ждията (къмъ една свидѣтелка): Женена ли сте или не?
— Уви, не.
— На колко сте години? (Свидѣтелката Мълчи).
— На колко години казвате обикновенно, че сте, когато ви питатъ, моля ви се?

— Казвашъ, че ужасно те боли зъбъ, а се смѣешъ съ гласъ. Защо?
— Помислихъ си за моментъ, че мъжете ми има сж щитъ болки и се разсмѣхъ.

— Казаха ми, господинъ редакторе, че сте ме нарекли въ вашия вѣстникъ лъжецъ и нехранимайко.
— Излъгали сж ви, господине. Въ нашия вѣстникъ ние съобщаваме само новини.

Поетично е, когато младата жена се радва на новата си шапка.

Прозаично е, когато тя ласкаво каже на мъжа си: „Миличъкъ, иди я плати“.

Господарьтъ (къмъ слугинята, която се е опиталъ да цѣлуне, а тя му е ударила една плѣсница и е хвърлила кафето на земята): И ти, Пено, колко си груба! Едно отъ двѣтъ нѣща стигаше!

Бащата (сжди дѣтето си): Ти не трѣбва да бъркашъ сладкото!

Дѣтето: Не съмъ, татко!

Бащата: Лъжешъ. Майка ти е видѣла. Тя вижда всичко, каквото става въ къщи.

Дѣтето: Признавамъ, татко, взехъ си една лъжичка. Мама наистина вижда много, даже и въ тъмното. Снощи въ коридора, тя приказваше съ господинъ Владковъ и, макаръ че нѣмаше лампа при тѣхъ, тя му рече: „Ти пакъ не си се обръсналъ тая вечеръ, драги“. Ти виждашъ ли сжщо въ тъмното, татко?

— Знаете ли, че мнѣ рѣшително ми върви въ любовта? Имамъ грамаденъ успѣхъ.

— Тѣй ли? И вие още не сте се оженили?

— Именно въ това се заключава моя успѣхъ.

Съдържание на миналия (първи) брой.

Вмѣсто програма. Редакцията.
Плѣвенъ. Сонетъ от С. Чилингировъ.
Плѣвенъ като културенъ и стопански центъръ.
Хр. Цоневъ.
Кайлъка. Ат. П. Изгорѣнковъ.
По освѣтлението на града. Ив. Мандиковъ.
Мисли. Оскаръ Уайлдъ.
Благодѣтели. Сцена. Michel Thivars. Прѣвелъ И. Б.
Нѣкога и сега. Ил. Бърдаровъ.
Хроника.
Изъ свѣта.
Весела страница.

КНИЖАРНИЦА

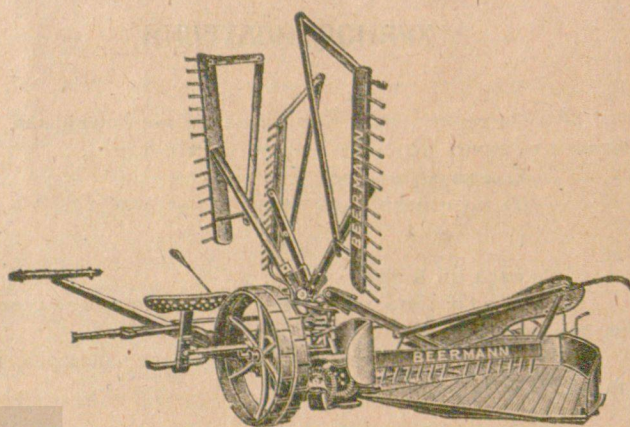
„ТЕМЕНУГА“

Разполага съ най-разнообразни и ефтини канцеларски материали — и ученически потребности.

ТРИФОНЪ ИВАНОВЪ

до бирария „ЗДРАВЕ“

ПЛѢВЕНЪ

Жетварки „БЕЕРМАННЪ“

и всички части за тѣхъ

ЯРМОМЕЛКИ „ВИДАМЪ“

Шевни машини „МУНДЛОСЪ“

ПЛЕТАЧНИ МАШИНИ „БРИТАНИЯ“

Пръскачки, велосипеди и др.

както и всички части и принадлежности за горните машини.

Складъ Димитъръ Ив. Влаховъ, Плѣвенъ.

БОЯДЖИЕВЪ, ПОПОВЪ & СЕ, ПЛЪВЕНЪ

ТЪРГОВИЯ СЪ РАЗНИ ЕВРОПЕЙСКИ АРТИКУЛИ.

Главенъ прѣдставитель и единственъ складъ за
цѣлото царство на най-прочутата швейцарска
фабрика за разни анилинови бои и химикали

„САНДОЗЪ“ — Базелъ

БЪЛГАРСКО ЯЙЧАРСКО Д-ВО

„АВИКОЛА“

ЕКСПОРТЪ НА ЯЙЦА.

Плѣвень. Телефонъ № 14.

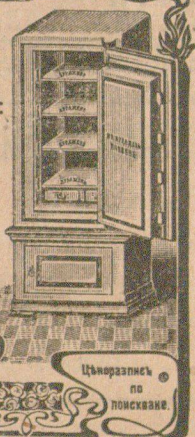

ФАБРИКА
ЗА
ОГНЕУПОРНИ
ЖЕЛЪЗНИ
КАСИ

ПЪРВА ПО РОДЪТЪ И
МОДЕРНАТА СИ УРЕДБА
ВЪ ЦѢЛИЯ БАЛКАНСКИ
ПОЛУОСТРОВЪ

Телегр. адресъ: Бурджевъ

Телефонъ № 20.

НАГРАДИ СЪ ИЗОЛЖЕНИЯ.
1 почетенъ дипломъ
1 златенъ медалъ
6 сребърни медала
3 конкурсни първи прѣми

Цѣкоразметъ
по
поискване

ГАСЪ

двойно рафинирана въ варели, каси и
малки варелчета по 25 литри.

ГАЗОЛЪ (НАФТЪ) за индустриални цѣли.

ГАСЪ ДЕСТИЛИРАНА — СПЕЦИАЛНА
ЗА МОТОРИ И ВЪРШАЧКИ.

БЕНЗИНЪ 720 и 750 градуса

МАСЛА МАШИННО, ВАГОННО, ЦИЛИН-
ДРОВО ОТЪ РАЗНИ КАЧЕСТВА.

КАТРАНЪ РОМЪНСКИ — „ПЪКУРА“
БЕЗЪ НИКАКВИ ПРИМѢСИ.

СОЛЪ РОМЪНСКА, камена, бѣла отъ мината
, СЛАНИКЪ“ само на буци безъ дребна.

отъ първостепенната въ България кжща за
петролни произведения и доставка на
ромънска солъ има винаги въ голѣмъ депозитъ
ПРИ НАЙ-ИЗНОСНИ ЦѢНИ.

ЧЕЛЕБИ ЕЛ. ХАСОНЪ, ПЛЪВЕНЪ

Съръ-пазаръ подъ хотелъ „БЪЛГАРИЯ“.

Панайотъ Василевъ

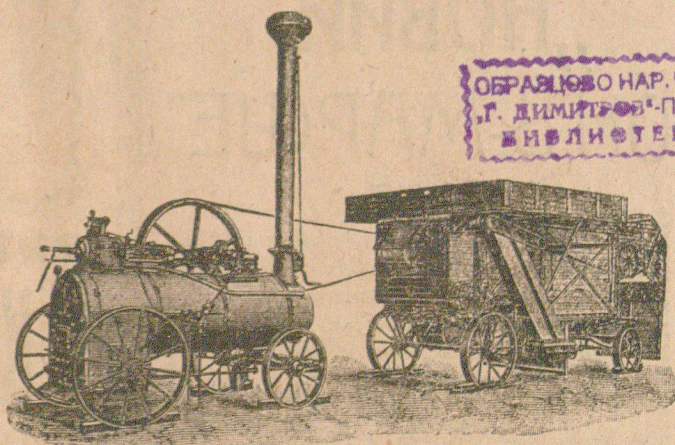
срѣщу Кжща Музей гр. Плѣвень

Магазинъ съ разни галанте-
рийни стоки, голѣмъ изборъ на
мжжки горни ризи, нагрѣдници,
якички, кърпички, шалчета за
вратъ и вратовръзки отъ разни
платове. Мжжки шапки разни
качества, платове и цвѣтове.
Копченца, иглички, кърфички и
други мжжки дреболии. Сапуни,
парфуми, помади, пудри и много
други артикули

ПРИ ЦѢНИ НАЙ-ИЗНОСНИ.

За увѣрение посѣтете магазина
НА ПАНАЙОТЪ ВАСИЛЕВЪ.

МЕТАЛОЛЪЯРНА ФАБРИКА

ОБРАЗЦОВО НАР. Ч. 1-115
Г. ДИМИТРОВ - Плѣвень
БИБЛИОТЕКА

БРАТЯ СИМПАДОВИ — ПЛЪВЕНЪ

Печатница „ИЗГРѢВЪ“ — Плѣвень

приема да изработва по поржжа всѣкакви печатни произведения.

Четете „МИЗИЯ“!

Тамъ ще намѣрите винаги провѣрени
и обективни свѣдѣния и сати,
засѣгащи Плѣвень и окржга му.

Ученически и дѣтски берети

ВЪ МАГАЗИНА НА
НИКОЛЧО ТОРБОВЪ & СИНОВЕ — ПЛЪВЕНЪ
(БИВШЪ ПИЗАНТИ)

Дамски волажени чорапи

ще намѣрите винаги най-голямъ изборъ отъ
ВСИЧКИ ВИДОВЕ ГАЛАНТЕРИЙНИ СТОКИ
ПРИ ЦѢНИ НАЙ-ИЗНОСНИ.

**ТѢЗИ ДНИ ПРИСТИГАТЪ ПЪРВОКАЧЕСТВЕНИ
ПАНАМЕНИ ГАРСОНЕТИ.**

Фотографически апаратъ „ГЬОРЦЪ“

9 на 12 съ всички принадлежности.

ЦИГУЛКА цѣла, употребявана, на съвсѣмъ
износна цѣна.

Продава **А. ЧАКЪРОВЪ**, Плѣвень.

Рекламирайте въ „МИЗИЯ“

Въ манифактурния магазинъ

**„НОВИЙ
БОНЪ-МАРШЕ“**

ЗА СЕЗОНА:

ГОТОВИ ДАМСКИ ДРЕХИ.

ще намѣрите голѣма ефтения
на разни копринени и вжлнени
платове за рокли, манта, кос-
тюми, муселини, фулари, зефи-
ри, хасета, ленени и др.

Платове за юргани и дюшеци:

платове за пердета и транспи-
ранти, басми и оксфорти, шеви-
ци, корсети, ржжавици, чорапи,
чадѣри и много други новости.

отъ любопитство посѣтете

Новий Бонъ-Марше

на **ГЕОРГИ КЪНЧЕВЪ** — Плѣвень.

ГОТОВИ ДАМСКИ ДРЕХИ.

Пжшо Ив. Геновъ & Т. Игнатовъ — Плѣвень

СКЛАДЪ НА ДЪРВА,

Прѣдставителство на обикновенни керемиди,
марсилски цигли и др. керамични издѣлия.

Склада се намира до Кооперация
„ОСВОБОЖДЕНИЕ“.

Братя С. Дейнови — Плѣвень

СКЛАДЪ:

на преди, язми, разни манифактурни
стоки и анилинови бои на едро.

За телеграми: **ДЕЙНОВЪ**. Телефонъ № 118.

Карлъ Херманъ & С-ие
ПЛЪВЕНЪ

Техническа работилница,
стругарна и лѣярна.

Приема ремонтъ и поправка на разни
машини и машинни части.

За телеграми: **ХЕРМАНКО** — Плѣвень.